

Képiró Ágnes

Szférák találkozása

Bukta Norbert
kiállítása

Szolnoki Galéria,
2021. X. 9-ig

Bukta Norbert 2019-ben elnyerte a Szolnoki Képzőművészeti Társaság *Történet* című kiállításának Damjanich János Múzeum-díját, mely egyéni tárlat megrendezésének lehetőségét biztosította a Szolnoki Galéria impozáns tereiben. A *Ti adjatok nekik enni - Snell György püspök („Gyuri atya”) emlékére* című kiállítás az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz kapcsolódva az egyház és a művészet kapcsolatára, jelenére és jövőjére fókuszál, arra az egységre összpontosít, mely az emberi létünkéből fakadóan – Ferenc pápa szavaival élve – „az egyetemes testvériséget” jeleníti meg.

Bukta Norbert 2018-ban installációt állított ki a Vigadóban, majd 2019-ben, 50. születésnapjára két részből álló, átfogó kiállítást rendezett a Szent István Bazilikában, amelynek több mint egy évtizeden át művészeti vezetője volt. E két korábban megrendezett, nagyszabású kiállítás anyaga jelent meg idén a Szolnoki Galéria tereibe átírva. Sűrű szövésű, lendületesen expresszív festményei, valamint fotográfiai és plasztikai jellegű, meditatívabb munkái, illetve az ezekből kiinduló, végtelenül mély és nyugodt freskói az ornamentikus és az architekturális elemekben gazdag, Baumhorn Lipót által 1898-ban tervezett, ma kiállítóhelyként funkcionáló zsinagóga épületéhez illeszkedve, a tér adottságait és lehetőségeit maximálisan tiszteletben tartva generál új, teljes és vizuálisan kiegyensúlyozott térélményt.

A tárlat az egy légtérű, kétszintes galériát úgy teszi háromszatúvá, hogy annak minden része egymással fizikai és szellemi kapcsolódási pontokat alakít ki, s így az egységet jeleníti meg. A kialakított tér érzékletesen reprezentálja azt a két irányvonalat, amelyek alapján a művész munkássága is két részre osztható, Bukta Norbert ugyanis egyrészt murális, zömmel szakrális munkákat készít, másrészt műtermében is aktívan alkot. A kiállítás az égi-földi relációra fókuszál, melyet metaforikusan a földszint közepéről mintegy tizenkét méter magasra emelkedő installáció köt össze, melyben megjelennek az eucharisztia ábrázolásainak hagyományos attribútumai. A földszinti és emeleti falakon lévő anyagok pedig összefogják az égi és a földi kapcsolatokat. Az alsó szinten a festészeti munkák a belső tapasztalás szintjére utalnak: az akril- és akvarellportrék, az egészalakos szénkompozíciók a szemlélődő, vizsgálódó embert fejezik ki. A földszint elvont figuráinak alapját egy olyan pedagógiai koncepció generálta, melynek elemei tizenöt éve készülnek a Bukta Norbert által Magyarzecsődön vezetett képzőművészeti táborban. A portrék és az egészalakos képek nem egy személy, hanem egy közös gondolkodás eredményének kézjegyeit

↑
Részlet az installációból.
Az aranyozott bronz kézfej KOTORMÁN Norbert
alkotása és a Szent István Bazilika tulajdona
Fotó: Simon Ferenc

↑
 BUKTA Norbert: *A tizenkettő*, 2021,
 üvegtendő-sorozat, átmérő: 50 cm
 Fotó: Simon Ferenc

BUKTA Norbert, BENYOVSZKY-SZŰCS Domonkos,
 GANTNER Dániel: *V. Sz. statikus portréja*, Tábori
 portrék-sorozat, akrilspray, 200×100 cm, 2 db
 Fotó: Simon Ferenc
 A művészek jóvoltából

viselik, ezt a törekvést erősítik a festmények sávjainak mechanikus keverései. E kollektív matéria- és gondolatjáték „álarcúsága” mögött ugyanúgy a jelenlét és a nyomhagyás gondolata bújjik meg, mint az emeletre installált vizuális gyűjtőmunka sorozatainak esetében. A művészt nap mint nap körülvevő jelenségek és az utazásai során szerzett impressziók, tapasztalatok továbbgondolásra készítik, direkt és indirekt módon is olyan vizuális problémák megoldásaihoz vezetnek el, melyek kapcsolódnak a képzőművészet hagyományos anyagaihoz is: így lesz a fény születésének sorozataiból a végtelen és az emberi tér kapcsolatára utaló, falról átültetett, táblaképként is funkcionáló freskó vagy a Szent István Bazilika középkori apostolfej-domborműveinek hátoldalaiból régmúlt idők névtelen mestereinek 21. századi lenyomata. Bukta Norbert legújabb sorozatának ötlete akkor született, mikor rátalált a bazilika főbejáratán az apostolok kapuját ábrázoló tondósorozat gipszpozitívjaira. E sorozat hátoldalán a mélyedések - melyeket könnyítés céljából szedtek ki a gipszöntőmesterek - megőrkítették készítőik kézmozdulatait, és nem tudatosan fejformákat alkottak. Bukta Norbert előbb egy fotósorozatot készített róluk, majd üvegtendők formájában, nemes anyagba átírva alkotott új jelentésű tárgyakat.

A felső szint fotói, plasztikai és freskói az emberen kívüli térre helyezik a hangsúlyt: arra a szférára, mely minket „vesz észre”: a zarándokutak köveire és az azokban felfedezett, talált arcokra, a különböző napszakok sejtelmes fény-árnyék jelenségeire, de olyan konkrét korle nyomatoknak is részesei lehetünk, mint a csömöri úrnapi körmenetek virágszönyegek, a jeruzsálemi szaggatott, de-kollázsként is értelmezhető Krisztus- és feszületplakátok nyomasztó emlékképei vagy a Szent István Bazilika

Kiállítási enteriőr,
középen az
eucharisziát
megjelenítő
installáció az úrnapi
virágszőnyeggel
Fotó: Simon Ferenc
←

tizenkét apostolt ábrázoló domborműveinek hátoldalai-
ból készített üveg nyersöntvények sora, melyek egyszer-
re fejezik ki a néhai névtelen mesterek kezeinek nyomát
és magát az embert. Az ablakok színes fóliái az összetett
fényszínre, a fehérre utalnak. Egy aranyszínű kéz utal az
isteni jelenlétre, mely Kotormán Norbert szobrászművész
munkája. Ezek a színes fények összeadódásukban (is)
jelzik az eucharisztia lényegét: ugyanis az átváltozásnak
bennünk kell megvalósulnia.

E találkozások, melyek a kiállítótérben égi és földi lét-
terek érintkezésével vizualizálódnak, megállásra, gondol-
kodásra készítenek. Egyaránt jelzik az emberi értékek

és szükségletek találkozását, valamint az összefogás és
a közösségi lét fontosságát. Erre utal a kiállítás címadó
üzenete - *Ti adjatok nekik enni!* - mely a Szent István Ba-
zilika idén elhunyt püspökének, Snell György atyának volt
a jelmondata, utalva arra, hogy talán most van az emberi-
ségnek utolsó alkalmja az összefogásra. Különösen fontos
kérdés fragmentált korunkban e problémakörrel beszélni
és a közösség megtartó, továbbépítő erejére fókuszálni.
A korban, mely az elmúlt évek digitalizációjától terhes,
túlizolált mindennapjaiban egy világgjárvány révén is nyo-
matékosította az egymásra figyelés szükségességét és földi
létünk humánus értékeinek relevanciáját.